

WIEM. CZUJĘ... POMAGAM!

EFEKT
DOMINA

PANAMA

SCENARIUSZ LEKCJI

Wodny ambulans to możliwość szybkiego dotarcia do pacjentów

Kontrasty. Nowoczesne, bogate miasto z drapaczami chmur...

... a niemal tuż obok tradycyjny model życia mieszkańców

Dziecko chce być szczęśliwe niezależnie od warunków życia. Pamiętajmy o tym!

Dominika Kulczyk
z misją pomocową
w Panamie

Gdy przybywają „Pływający Lekarze”, robi się wokół nich tłoczno

Dr Benjamin LaBrot kieruje lekarzami-wolontariuszami

PANAMA:

DŁUGA DROGA DO LEKARZA

Panama leży w Ameryce Środkowej, graniczy z Kolumbią oraz Kostaryką. Z jednej strony otaczają ją wody Morza Karaibskiego, a z drugiej Ocean Spokojny. Wokół wybrzeży Panamy rozpościerają się przepiękne rafy koralowe. Ten kraj to geograficznie wąski pas lądu, łączący Amerykę Północną z Ameryką Południową. Jego najwęższą częścią jest Kanał Panamski. W skład terytorium Panamy wchodzi także liczne wyspy i wysepki. Panama jest republiką, na jej czele stoi prezydent. Stolicą jest miasto o identycznej nazwie co kraj – czyli Panama. Pomimo piękna tego zakątka świata, nie pozostaje on wolny od poważnych problemów związanych z zaspokajaniem podstawowych potrzeb przez znaczne grupy mieszkańców.

Wiele kultur, różny standard życia...

Mieszkańcy Panamy tworzą wielokulturowe i wieloetniczne społeczeństwo. Ponad 60 proc. ludności stanowią Metysi, 20 proc. to Mulaci, a kolejne 10 proc. to ludność pochodzenia afrykańskiego. Mieszkają tu także liczne społeczności Indian, czyli rdzennej ludności. Pomimo znacznego postępu gospodarczego Panamy w ciągu minionej dekady (średni wzrost gospodarczy w okresie 2001-2013 to 7,2 proc., podczas gdy dla porównania, średni wzrost gospodarczy w Polsce w tym czasie to ok. 5 proc.), kraj wciąż mierzy się z poważnymi problemami. Trudności te najsilniej dotyczą najuboższych i sprawiają, że ich sytuacja ulega dalszemu pogorszeniu, często prowadząc także do wykluczenia społecznego. Jedną z takich grup są Indianie Ngoba, zamieszkujący zachodnią część kraju.

Trudny dostęp do leczenia

Ngoba mieszkają z dala od dużych ośrodków miejskich. Z powodu słabo rozwiniętej infrastruktury trudno tu dojechać i trudno się stąd wydostać – zwłaszcza jeśli żyje się w biedzie, czyli tak jak żyją Ngoba. Jedną z najbardziej negatywnych konsekwencji tej sytuacji jest brak dostępu do opieki medycznej i lekarstw. Problem jest widoczny w całym kraju – publiczne placówki medyczne pozostają niedofinansowane, brakuje miejsc i lekarstw dla pacjentów, a w wielu regionach Panamy w ogóle nie ma szpitali i przychodni. Co więc robią Ngoba, gdy ktoś zachoruje? Niestety nie są w stanie zrobić zbyt wiele, mogą jedynie czekać, aż dolegliwości ustąpią bądź podjąć trud i na pieszo wyruszyć w wielokilometrową podróż w poszukiwaniu gabinetu lekarskiego.

Pływający Lekarze

Jedną z organizacji, która wychodzi z propozycją rozwiązań tych problemów, jest „Floating Doctors”, czyli „Pływający Lekarze”. Organizacja ta od kilku lat prowadzi akcje pomocowe, które polegają na wysyłaniu zespołów lekarzy, pływających na łodziach i żaglowcu, do odległych regionów kraju w celu dostarczania lekarstw i niesienia pomocy medycznej potrzebującym. Ich działania zapewniają najuboższym dostęp do opieki lekarskiej, medykamentów, a także nowoczesnego sprzętu medycznego.

Wprowadzenie do scenariusza

Odpowiedzialność jest fundamentalną wartością ułatwiającą jednostkom funkcjonowanie w danej roli społecznej w ramach grupy oraz podejmowanie zadań o charakterze społecznym. Odpowiedzialna postawa człowieka jest efektem uwewnętrznienia ważnych reguł postępowania – wobec siebie, wobec innych ludzi, wobec instytucji społecznych, sytuacji, zdarzeń, itp. Prawidłowe relacje z innymi wymagają od nas odpowiedzialności zarówno w życiu prywatnym, w obrębie rodziny, jak i poza nią, w obrębie naszego bliższego czy dalszego otoczenia, w tym w sferze życia zawodowego. Odpowiedzialna postawa w życiu zawodowym związana jest z poczuciem misji, posłannictwa, głębokiego przekonania, że to, co się robi, jest potrzebne innym i wymaga maksymalnego zaangażowania oraz poświęcenia swojego czasu, energii, kreatywności. U podstaw każdej wykonywanej pracy powinno leżeć poczucie misji. Takie nastawienie do życia i zadań cechuje również wolontariuszy – ludzie, którzy mają potrzebę dzielenia się z innymi, są nastawieni na rozwój, nie boją się podejmować trudnych zadań, a pomaganie jest dla nich wartością samą w sobie. Fragmenty reportażu „Doktor Ben” mogą być dla uczniów inspiracją, by zastanowić się, na czym polega odpowiedzialność zawodowa (na przykładzie zawodu lekarza), czym jest misja w pracy zawodowej, jak aktywność zawodowa może łączyć się z działalnością w ramach wolontariatu, co to jest ów wolontariat i jakie cechy charakteru skłaniają do aktywności na rzecz innych ludzi.

Prof. Kinga Kuszak
Wydział Studiów Edukacyjnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Autorka:
Kamila Słupska

Czas trwania
45 minut

TEMAT ZAJĘĆ:

Lekarz – zawód i misja

ZAGADNIENIA:

znaczenie powołania, misji w zawodzie lekarza, praca i poświęcenie dla innych ludzi, organizacja „Pływający Lekarze”, wolontariat, cechy wolontariusza

WARTOŚCI:

poczucie odpowiedzialności, altruizm, praca na rzecz innych ludzi

CELE ZAJĘĆ:

PO LEKCJI UCZEŃ:

- ▶ potrafi wyjaśnić, czym jest powołanie w zawodzie lekarza;
- ▶ rozumie znaczenie Przyrzeczenia Lekarskiego;
- ▶ wie, czym jest wolontariat i czym charakteryzują się działania wolontaryjne;
- ▶ rozumie, co robi i po co działa organizacja taka jak „Pływający Lekarze”.

METODY I FORMY PRACY:

dyskusja, praca indywidualna, praca w grupach, praca techniką kosz i walizeczka, analiza źródeł

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

fragmenty reportażu „Doktor Ben”, tekst Przyrzeczenia Lekarskiego, arkusze papieru, pisaki, koperty, karteczki z hasłami odnoszącymi się do specyfiki pracy lekarza, kartki z rysunkami walizki i kosza, karty pracy

Przebieg zajęć

Dyskusja
sztafetowa

KIM BĘDĘ W PRZYSZŁOŚCI?

Zapytaj uczniów, jakie zawody chcieliby wykonywać w przyszłości. Nazwy zawodów zapisz na tablicy. Zapytaj uczniów, który z tych zawodów stawia jakieś szczególne wymagania osobie, która go wykonuje, np.: wykształcenie, umiejętności, postawy.

Zapowiedz, że przedstawiciel zawodu lekarza będzie bohaterem zajęć.

Analiza tekstu

CO TO JEST PRZYRZECZENIE LEKARSKIE?

Poproś jednego z uczniów, by odczytał na głos słowa Przyrzeczenia Lekarskiego. Niech uczniowie spróbują określić, na czym polega i z jakimi cechami człowieka wiąże się praca lekarza.

„Przyjmuję z szacunkiem i wdzięcznością dla moich Mistrzów nadany mi tytuł lekarza i w pełni świadomy związanych z nim obowiązków przyrzekam:

- obowiązki te sumiennie spełniać;
- służyć życiu i zdrowiu ludzkiemu;
- według najlepszej mej wiedzy przeciwdziałać cierpieniu i zapobiegać chorobom, a chorym nieść pomoc bez żadnych różnic, takich jak: rasa, religia, narodowość, poglądy polityczne, stan majątkowy i inne, mając na celu wyłącznie ich dobro i okazując im należyty szacunek;
- nie nadużywać ich zaufania i dochować tajemnicy lekarskiej nawet po śmierci chorego;
- strzec godności stanu lekarskiego i niczym jej nie splamić, a do kolegów lekarzy odnosić się z należną im życzliwością, nie podważając zaufania do nich, jednak postępując bezstronnie i mając na względzie dobro chorych;
- stale poszerzać swą wiedzę lekarską i podawać do wiadomości świata lekarskiego wszystko to, co uda mi się wynaleźć i udoskonalić.

Przyrzekam to uroczyście!”

Film, rozmowa

DR BEN I „FLOATING DOCTORS”

Zaproś uczniów do wspólnego obejrzenia fragmentów reportażu pt. „Doktor Ben”. Później porozmawiajcie na temat tego, co zobaczyliście.

W rozmowie z uczniami posłuż się następującymi pytaniami:

- Dlaczego Ben postanowił założyć organizację „Pływający Lekarze” („Floating Doctors”)? Kto tworzy zespół „Pływających Lekarzy”?
- Jak wygląda praca „Pływających Lekarzy”? Czym podróżują z miejsca na miejsce?
- Skąd ludzie wiedzą, że „Pływający Lekarze” wkrótce do nich przybędą?
- Kto pomaga organizacji „Pływający Lekarze”? Jak nazywamy grupę ludzi, którzy w ten sposób pomagają?
- Jak ludzie reagują na wsparcie doktora Bena i jego organizacji?
- Co to jest misja i czy każdy lekarz ją ma, czy każdy powinien mieć?

Praca w grupach

JAKIE CECHY POWINIEN POSIADAĆ WOLONTARIUSZ?

Poproś uczniów, by na podstawie fragmentów reportażu, które obejrzeni, wybrali cechy charakteryzujące osoby pracujące w organizacji „Floating Doctors”. Podziel uczniów na cztery grupy. Przedstawicielom grup rozdaj koperty, w których znajdują się karteczki z hasłami określającymi cechy charakteru. Każdej grupie rozdaj dodatkowo po dwie kartki – jedną z rysunkiem walizki, drugą z rysunkiem kosza. Wyjaśnij, że w walizce należy zgromadzić te cechy, które zdaniem uczniów powinny charakteryzować wolontariuszy. Pozostałe należy umieścić w koszu. Niech każda z grup zaprezentuje swój wybór. Powiedz uczniom, że mogą poszerzyć listę o inne, ich zdaniem, istotne cechy. Zanim zaczniecie omawiać zadanie, poproś każdą z grup o wyjaśnienie jednego z pojęć: altruizm, egoizm, poczucie solidarności z innymi, determinacja.

Zapytaj, które hasła i dlaczego umieścili w walizeczce, a dlaczego inne zostały umieszczone w koszu. Hasła, które uczniowie umieścili w walizeczce, zapisz na tablicy.

Proponowany zestaw cech:

- optymizm;
- poczucie solidarności z innymi;
- radość życia;
- nastawienie na rozwój;
- odwaga;
- umiejętność pokonywania trudności;
- złośliwość;
- bezinteresowność;
- wyniosłość;
- współpraca;
- rzetelność;
- chęć niesienia pomocy;
- determinacja;
- wyrachowanie;
- potrzeba działania;
- egoizm;
- zaufanie;
- poczucie odpowiedzialności;
- altruizm;
- odpowiedzialność;
- unikanie odpowiedzialności.

Praca w grupach,
tworzenie definicji

KIM JEST WOLONTARIUSZ?

Na podstawie wymienionych cech niech grupy stworzą definicję wolontariusza. Poproś przedstawicieli grup o zaprezentowanie efektów ich pracy.

Jako podsumowanie tego zadania możesz przywołać definicję wolontariusza zaczerpniętą z Ogólnopolskiej Sieci Centrów Wolontariatu: „Wolontariuszem jest każda osoba, która dobrowolnie, ohotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na rzecz organizacji, instytucji lub osób indywidualnych, wykraczając poza więzi koleżeńsko-rodzinne”. Podkreśl też, jak ważna jest odpowiedzialność za innych i za wykonywane zadania, którą dobrowolnie przyjmuje na siebie wolontariusz.

Definicja uczniów nie musi brzmieć tak samo. Ważne, by odnosiła się do najważniejszych aspektów zagadnienia.

Praca
indywidualna

SYTUACJA I EMOCJE POSZCZEGÓLNYCH OSÓB

Każdy uczeń dostaje kartę pracy, którą wypełnia, mając w pamięci to, czego dowiedział się o sytuacji mieszkańców Panamy. Znajduje się na niej wypowiedź doktora Michaela Ponda:

„Wolontariat jest dla mnie sposobem na odwdzięczenie się innym. Ludzie w życiu wiele dla mnie zrobili, a tu mogę spłacić ten dług. Poza tym to dobra zabawa”.

Wspólnie z uczniami zastanówcie się, co dla pacjentów „Floating Doctors” oznacza wolontariat oraz jak ważna jest dla nich pomoc wolontariusza. Poproś, aby każdy z uczniów wymyślił historię osoby, której pomogli „Floating Doctors” i zapisał ją w karcie pracy. Przykładowymi bohaterami opowiadań mogą być:

- dziesięcioletnia dziewczynka z wyleczonym zębem;
- tata czwórki dzieci;
- dwunastoletni chłopiec, który słabo widzi;
- osiemdziesięcioletnia pani.

Podsumowanie

PODAJ DALEJ

W ramach podsumowania poproś wybranych uczniów o zaprezentowanie swoich prac. Zapytaj, czy ktoś z nich tak jak bohaterowie reportażu chciałby zostać wolontariuszem i w taki sposób pomagać innym. Poproś, aby zastanowili się nad tym, jakimi własnymi wyjątkowymi umiejętnościami mogliby się podzielić z kimś innym już teraz.